

GLB

de grote onbekende

Kanttekeningen naast stap in de goede richting
Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Iedere Europeaan die iets eet of drinkt heeft ermee te maken: het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), of in het Engels Common Agricultural Policy (CAP). Maar eigenlijk weet de gemiddelde burger maar heel weinig af van dit beleid, dat onlangs een nieuwe, nogal complexe fase is ingegaan. Hoogste tijd om daar iets aan te doen, vindt Slow Food.

door **Phyllis den Brok**, convivium Brabant

Na de Tweede Wereldoorlog wilden de Europese landen hun levensmiddelenproductie verhogen en de landbouw herstructureren. Dat leidde in 1957, in het Verdrag van Rome waarbij de Europese Economische Gemeenschap ontstond, tot het vastleggen van de doelen van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid. Die doelen gelden nog altijd: een voedselvoorziening die is veiliggesteld,

redelijke verkoopprijzen die niet te veel schommelen, een redelijke levensstandaard voor de boeren en inzet van technische vooruitgang om de productiviteit van de landbouw te verhogen.

Concreet betekende dit dat boeren voor hun producten gegarandeerde minimumprijzen kregen. Overschotten werden aanvankelijk altijd opgekocht, wat het landbouwbeleid erg kostbaar maakte. Het leidde ook tot grote overschotten, zoals de boterberg, de wijnplas en de melkplas.

Die overschotten werden tegen heel lage prijzen verkocht op de wereldmarkt. Vooral boeren uit ontwikkelingslanden konden niet concurreren met deze prijzen. De beloning voor het zo veel mogelijk produceren leidde ook tot een stijging in het gebruik van mest en bestrijdingsmiddelen, en steeds intensievere landbouw waardoor dierziekten zo snel om zich heen konden grijpen, dat mensen zich begonnen af te vragen of hun voedsel nog wel veilig was. De situatie werd, kortom,

Landbouw is leven

Landbouw is onze roots

SAMEN ZORGEN VOOR ONZE ROOTS

Europa's Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

GLB

ec.europa.eu/agriculture/cap-for-our-roots

Landbouw en plattelandsontwikkeling

Landbouw is leven

Landbouw is onze roots

SAMEN ZORGEN VOOR ONZE ROOTS

Europa's Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

GLB

ec.europa.eu/agriculture/cap-for-our-roots

Landbouw en plattelandsontwikkeling

Landbouw is leven

SAMEN ZORGEN VOOR ONZE ROOTS

Europa's Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

GLB

ec.europa.eu/agriculture/cap-for-our-roots

Landbouw en plattelandsontwikkeling

EUROPA'S GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID

+/- 12
MILJOEN VOLTIJDE LANDBOUWERS

77%
VAN EU-GRONDGEBIED IS PLATTELAND

46
MILJOEN BANEN GECREËERD DOOR LANDBOUW- EN AGROVOEDINGSINDUSTRIE

DRIE BELANGRIJKSTE DOELSTELLINGEN VAN HET GLB TER ONDERSTEUNING VAN EUROPESE LANDBOUWERS BIJ:

Voeding
HET GARANDEREN VAN EEN GEWAARBORGDE AANVOER VAN KWALITEITSVOLLE, BETAALBARE VOEDINGSMIDDELEN VOOR MEER DAN 500 MILJOEN EUROPEANEN

Milieu
HET OMGAAN MET DE KLIMAATVERANDERINGEN EN HET VERZEKEREN VAN HET VOORTBESTAAN VAN ONZE GRONDSTOFFEN

Platteland
HET BEHOUDEN VAN DE DIVERSITEIT EN VITALITEIT VAN DE EUROPESE LANDBOUW

SAMEN ZORGEN VOOR ONZE ROOTS Europa's Gemeenschappelijk Landbouwbeleid **GLB**

onhoudbaar, en daarom werd vanaf 1992 het systeem van prijsondersteuning geleidelijk afgebouwd en vervangen door directe subsidies. Deze subsidies waren echter nog wél gekoppeld aan de geproduceerde hoeveelheden.

In september 2013 bereikten de Europese Commissie, de Europese Raad en het Europees Parlement een akkoord over de

hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het nieuwe akkoord heeft als bedoeling, dat het GLB rechtvaardiger, groener, efficiënter en innovatiever wordt. Omdat het GLB daarbij onderdeel is van een veel breder Europees beleid ('Europa 2020' wat ook gaat over economie, financiën, milieu, werkloosheid en veiligheid), is de uitwerking ervan ook

veel complexer geworden en wordt deze beïnvloed door de ontwikkelingen op deze andere Europese terreinen.

Het nieuwe Europese landbouwbeleid bestaat uit twee onderdelen, het markt- en inkomensbeleid, en het plattelandsontwikkelingsbeleid (POP). Wat dat eerste onderdeel betreft: sinds vorig jaar is er een nieuw systeem van betalingsrechten, namelijk betalingen per hectare. Daarnaast is sinds 2014 'vergroening' verplicht voor iedereen die de basisbetaling wil ontvangen. Ook is er meer geld beschikbaar voor het versterken van de concurrentiekracht van de landbouw, het verbeteren van milieu en landschap en het bevorderen van de leefkwaliteit op het platteland. Ordening van de markt en bewaking van de voedselveiligheid horen ook bij dit beleid, evenals de bescherming van unieke producten die uit een bepaalde streek komen of op een bepaalde manier geproduceerd worden – een voor slow foodies zeer herkenbaar thema.

Het POP zorgt er daarnaast onder andere voor dat boeren aanvullende steun krijgen als ze minder dieren per hectare houden, meer groen aanleggen, en proberen de omgeving en het aanzien van het platteland te verzorgen. In combinatie met meer aandacht voor kwaliteit moet dit het welzijn van de dieren verbeteren >

Landbouw is onze roots

SAMEN ZORGEN VOOR ONZE ROOTS Europa's Gemeenschappelijk Landbouwbeleid **GLB**

ec.europa.eu/agriculture/cap-for-our-roots

Landbouw is leven

Landbouw is onze roots

SAMEN ZORGEN VOOR ONZE ROOTS Europa's Gemeenschappelijk Landbouwbeleid **GLB**

ec.europa.eu/agriculture/cap-for-our-roots

Landbouw is leven

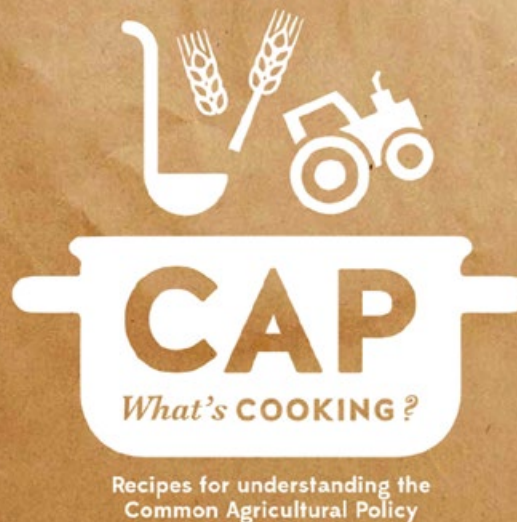
Landbouw is onze roots

SAMEN ZORGEN VOOR ONZE ROOTS Europa's Gemeenschappelijk Landbouwbeleid **GLB**

ec.europa.eu/agriculture/cap-for-our-roots

Wat vindt Slow Food van dit nieuwe GLB? Kortgezegd: het is een stap in de richting van een duurzamer landbouwbeleid, maar daarbij moeten ook nog wel wat kanttekeningen worden geplaatst, onder andere:

1. In plaats van alleen focus op economische doelen zou het GLB duurzaamheid als centraal focus moeten nemen. Hoewel de EU deze doelstelling onderschrijft, komt zij nauwelijks terug in het beleid. Zo worden de teelt van suikerbieten en de productie van veevoer gesubsidieerd, terwijl de suiker-, vlees- en zuivelconsumptie bij voorkeur omlaag zouden moeten. En in totaal maar 17 procent van alle Europese landbouwgronden draagt bij aan de verbetering van de biodiversiteit.
2. Voor Slow Food zou het GLB, in plaats van alleen een landbouwbeleid, de hoeksteen moeten zijn van een voedselbeleid, dat voldoende gezond voedsel produceert en waarbij de omgeving minimaal wordt beschermd, maar liever nog de mogelijkheid krijgt zich te herstellen van eerdere productieschade.
3. Onderzoek in het kader van de GLB zou zich moeten richten op hoe traditionele kennis en moderne technieken geïntegreerd kunnen worden om te komen tot een nieuwe, duurzame manier van landbouw.
4. Het GLB zou moeten stimuleren dat meer jonge mensen betrokken worden bij de productie van voedsel en hen ondersteunen in het creëren van een sterk netwerk waarin kennis en innovatie uitgewisseld kan worden en waarbij gebruik van duurzame manieren van landbouw gestimuleerd wordt.
5. Kleine boeren mogen niet de dupe worden van maatregelen die geënt zijn op grote boerenbedrijven.
6. Het GLB moet iets doen aan de problemen die ontstaan door de grote productie van melk en vleesproducten. Dit zou moeten gebeuren door deze sectoren minder subsidie toe te kennen en daarnaast als GLB bij te dragen aan het transformeren van een productie van eiwitten van dieren naar eiwitten uit planten.
7. Het nieuwe GLB gaat nog erg uit van grootschaligheid, en is niet gericht op een werkelijke systeemverandering in de wijze van produceren. Belangrijke aanpassingen in productie worden bovendien overgelaten aan de individuele lidstaten van de EU, wat het eindresultaat onvoorspelbaar maakt.
8. Slow Food wil meer aandacht voor de vertaling van het GLB naar de individuele burger.

Portraits & recipes from the EU

Wat doet Slow Food?

An de vertaalslag van het gemeenschappelijke landbouwbeleid naar de burger draagt Slow Food ruimschoots z'n steentje bij. Dat gebeurt onder de paraplu van het Slow Food Youth Network, afgekort SFYN, samen met enige andere organisaties. Onder andere de volgende activiteiten zijn gepland:

Open-boerderij events

Lokale SFYN groepen organiseren onder de vlag 'CAP, What's Cooking?' in Frankrijk, Duitsland, Bulgarije, Denemarken, Polen en Schotland allemaal een open-boerderij event waarbij thema's als agro-ecologie, innovatie, kleinschalige boeren, biologische landbouw, korte voedselketens en bedrijfsopvolging centraal staan. Hierover zullen op alle events talkshows worden gehouden, met verschillende partijen binnen het GLB. Naast de inhoudelijke componenten zullen boerderij-tours worden gehouden en lunches, workshops en diners. YFM Fryslan organiseert het event in ons land op het boerenbedrijf van Jaring Brunia op 2 april a.s. Houd voor aanmelding van deze activiteit de Slow Food agenda in de gaten.

De boerderij events worden georganiseerd vanuit het idee om (met name jonge) mensen weer bij de boeren te laten komen en hun kant van het verhaal te horen. Zij kunnen op hun boerderij goed laten zien waar nu precies bepaalde betalingen aan besteed worden en vertellen over hun ideeën in een vertrouwde setting. Door ook samen te eten worden mensen bij elkaar gebracht zoals we dat binnen de Slow Food traditie graag zien.

CAP kookboek

Daarnaast wordt er een 'CAP kookboek' uitgebracht. Dit kookboek (19,95 euro inclusief verzendkosten) wil op een toegankelijke manier het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid bij een groot publiek onder de aandacht brengen, met niet alleen informatie maar ook recepten. Zo raken meer mensen betrokken bij het debat over de toekomst van de Europese landbouw, de plattelandsontwikkeling en andere gerelateerde onderwerpen.

Slotbijeenkomst 14 april

In Pakhuis de Zwijger in Amsterdam zal overdag voor jonge boeren, chefs, food-sympathisanten en boerenorganisaties een aantal toekomstscenario's voor de landbouw besproken worden die door het Landbouw Economisch Instituut (LEI) zijn ontwikkeld. Tevens zal het CAP kookboek dan gepresenteerd worden en de organisatoren, boeren en chefs uit de verschillende landen aanwezig zijn om het project en in het bijzonder hun events te presenteren.

Wie meer informatie over deze activiteiten wil en/of het CAP kookboek wil bestellen: www.capwhatscooking.eu.